

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра фінанси, банківська справа та страхування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Ректор (перший проректор)

\_\_\_\_\_/Прушківський В.Г./

“ \_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 201\_ р.

## РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### Фінансовий ринок

\_\_\_\_\_  
(код і назва навчальної дисципліни)

освітньої програми БАКАЛАВР (другий освітньо-професійний рівень)  
(назва освітньої програми)

спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»  
(код і назва спеціальності)

галузь знань 07 «Управління та адміністрування»  
(код і назва напрямку підготовки)

кваліфікація магістр з фінансів, банківської справи та страхування  
(шифр і назва кваліфікації)

146 - Менеджери (управителі) у фінансовій роботі

2414.2 - Професіонали з фінансово-економічної безпеки

2441.2- Економісти

2310 - Викладачі університетів та вищих навчальних закладів

(шифр і назва кваліфікації)

Економіко-гуманітарний інститут, факультет економіки та управління  
(назва інституту, факультету)

інститут, факультет, відділення Економіко-гуманітарний інститут.  
Факультет економіки та управління

Робоча програма Фінансовий ринок

(назва навчальної дисципліни)

для студентів бакалаврів (другий освітньо-професійний рівень)

за галуззю знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», освітньою програмою бакалавр з фінансів, банківської справи та страхування (другий освітньо-професійний рівень) “29” серпня 2016 р., **11 с.**

Розробники: Пахомова І.Г., доц. каф., к.е.н., кафедра «Фінанси, банківська справа та страхування»  
(вказати авторів їх посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінанси, банківська справа та страхування.

Протокол від “29” серпня 2016 р., № 1

Завідувач кафедри фінанси, банківська справа та страхування

\_\_\_\_\_ (підпис) ( Шарова С.В. )  
(прізвище та ініціали)

“ \_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ року

Схвалено методичною комісією вищого навчального закладу за напрямом підготовки (спеціальністю) 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», галузь знань 07 «Управління та адміністрування», освітня програма магістр з фінансів, банківської справи та страхування (другий освітньо-професійний рівень)  
(код, назва)

Протокол від “29” серпня 2016 р., №1

“ \_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 201\_\_ р. Голова \_\_\_\_\_ ( \_\_\_\_\_ )  
(підпис) (прізвище та ініціали)

© \_\_\_\_\_, 201\_\_ р.

## 1. Опис навчальної дисципліни

| Найменування показників                                                                                     | Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень                                                                                                                                                     | Характеристика навчальної дисципліни |                       |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|-----------------------|
|                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                      | денна форма навчання                 | заочна форма навчання |
| Кількість кредитів – 4,0.                                                                                   | Галузь знань<br>07 «Управління та адміністрування»<br>(шифр і назва)                                                                                                                                                 | Нормативна                           |                       |
| Модулів – 2.                                                                                                | Освітня програма :<br>146 - Менеджери (управителі) у фінансовій роботі<br>2414.2 - Професіонали з фінансово-економічної безпеки<br>2441.2- Економісти<br>2310 - Викладачі університетів та вищих навчальних закладів | Рік підготовки:                      |                       |
| Змістових модулів – 2.                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                      | 5-й                                  |                       |
| Індивідуальне науково-дослідне завдання<br>_____ (назва)                                                    |                                                                                                                                                                                                                      | Семестр                              |                       |
| Загальна кількість годин – 120 год.                                                                         |                                                                                                                                                                                                                      | 9-й                                  |                       |
| Тижневих годин для денної форми навчання:<br>аудиторних – 4 год.,<br>самостійної роботи студента – 7,0 год. | Освітньо-кваліфікаційний рівень:                                                                                                                                                                                     | Лекції                               |                       |
|                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                      | 28 год.                              |                       |
|                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                      | Практичні, семінарські               |                       |
|                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                      | 14 год.                              |                       |
|                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                      | Лабораторні                          |                       |
|                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                      | –                                    | –                     |
|                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                      | Самостійна робота                    |                       |
|                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                      | 78                                   |                       |
|                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                      | Індивідуальні завдання: год.         |                       |
|                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                      | Вид контролю: іспит                  |                       |

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 44% до 56%,

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Метою дисципліни** є формування комплексного розуміння системи взаємозв'язків у фінансовій сфері щодо оцінки явищ та процесів, що відбуваються у кредитно-фінансовій сфері, у нерозривному зв'язку з їх кількісними та якісними характеристиками, та виявлення основної тенденції та закономірності їх розвитку.

**Завдання дисципліни:** вивчення причинно-наслідкових явищ, що виникають у суспільстві у процесі функціонування фінансових ринків.

В результаті вивчення дисципліни «Фінансовий ринок» студент повинен:

**знати:**

- основні механізми взаємодії держави, фінансових інститутів, підприємств і організацій на фінансових ринках;
- основні поняття, показники та аналіз фондового ринку;
- основні поняття, показники та методи оцінки ринкової вартості цінних паперів;
- основні поняття, показники та методи аналізу інвестиційної привабливості фінансових інструментів;
- основні поняття, показники та аналіз валютного ринку;
- основні поняття, показники та аналіз грошового ринку;
- основні поняття, показники та оцінка ринку банківських позик;
- основні поняття фундаментального та технічного аналізу фінансових ринків.

**вміти:**

- вирішувати проблеми побудови ефективної системи фінансових ринків;
- застосовувати методологію комплексного аналізу фінансових ринків на тлі масових явищ і процесів, які відбуваються у світовому економічному просторі на різних рівнях управління, тенденцій їх розвитку та взаємообумовленості.

**Компететії, які студент має отримати під час вивчення предмету:**

- здатність системно аналізувати економічні процеси, що відбуваються на міжнародному та національному фінансовому ринках;
- здатність робити оцінку та висновки з процесів, що відбуваються у всіх сегментах фінансового ринку і знаходити відповідні рішення з чіткими визначеннями припущень та ризиків.
- здатність розуміти та уміло використовувати математичні методи та моделі, які часто використовуються у фінансовому плануванні і економічних прогнозах;
- здатність розв'язувати широке коло проблем і поставлених задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ та використання теоретичних і практичних методів, засвоєних з програми фінансів і кредиту;
- здатність використовувати відповідне програмне забезпечення для проведення економічних розрахунків і фінансового планування;
- здатність розробляти стратегії управління ризиками на фінансовому ринку.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин / 4 кредити ECTS.

## 3. Програма навчальної дисципліни

**Змістовний модуль 1. Світове і внутрішнє фінансове середовище, фінансовий ринок країни і його основні складові елементи.**

Предмет і завдання дисципліни фінансового ринку. Фінансове середовище: поняття, характеристики, основні складові, основні тенденції. Характеристика фінансових ринків і їх класифікація. Види фінансового посередництва. Фінансові інститути і міжнародні фінансові

центри, їх вплив на національну фінансову систему. Фінансові інструменти: види, поняття, класифікація, застосування. Основи процентних ставок.

### **Тема 1.1. Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці.**

Фінансовий ринок як економічний простір, на якому формуються відносини купівлі-продажу фінансових фондів. Місце фінансового ринку у фінансовій системі. Структура фінансового ринку: фондовий ринок, грошовий ринок, ринок банківських позичок.

Суб'єкти відносин — учасники фінансового ринку: держава, емітенти, інвестори, фінансові посередники. Фінансові інструменти ринку - цінні папери, їх економічна та правова природа. Цінний папір - фінансова вимога. Цінний папір - носій майнових та інших прав інвестора. Процес сек'юритизації, його значення для фінансового ринку. Впровадження комп'ютеризованих рахунків дебіторів і кредиторів ринку. Електронні цінні папери.

Рівняння балансу руху фондів в економіці. Рух фінансових потоків в економіці. Звіт про рух фінансових фондів та їх використання. Матриця фінансових фондів. Заощадження та інвестиції. Постачальники заощаджень, використання заощаджень, інвестори.

Функції фінансового ринку. Забезпечення руху фінансових потоків, переливу вільних фінансових фондів (заощаджень) в інвестиції. Внутрішньогалузевий, міжгалузевий та міжнародний рух фінансових потоків. Інтернаціоналізація та глобалізація фінансових ринків. Вплив мережі INTERNET на процеси інтернаціоналізації та глобалізації. Єдина валюта в Європейському Союзі, її вплив на світовий фінансовий ринок. Формування нагромадження капіталу. Особливості нагромадження капіталу в плановій та ринковій економіках, порівняльний аналіз, переваги та недоліки. Роль фінансового ринку в економіці.

Державне регулювання фінансового ринку, його причини, головні принципи, законодавчі основи.

### **Тема 1.2. Законодавче регулювання фінансового ринку.**

Розвиток законодавчого регулювання фінансового ринку в країнах з розвинутою ринковою економікою (на прикладі США та Великобританії). Міжнародні стандарти регулювання фінансового ринку. Рекомендації Групи 30 щодо введення єдиних міжнародних стандартів фінансових ринків. Міжнародне співробітництво з регулювання фінансових ринків. Резолюції Міжнародної організації комісій з цінних паперів (IOSCO). Регулювання фондового ринку в країнах — учасницях Європейського Союзу.

Міжнародні норми банківського регулювання та нагляду. Директиви Базельського комітету з банківського нагляду. Директиви Ради ЄС з регулювання банківської діяльності та нагляду.

Основи правового регулювання фінансового ринку в Україні. Правові норми регулювання фінансового ринку і розвитку його інфраструктури.

Правове регулювання фондового ринку в Україні. Стратегія розвитку фондового ринку. Правові норми захисту майнових прав інвесторів. Права та обов'язки інституційних інвесторів. Забезпечення відкритості, прозорості інформації про емітента. Захист прав емітента.

Правові основи розвитку грошового ринку і ринку банківських позичок в Україні. Особливості формування нормативної бази грошового ринку та ринку банківських позичок. Правові норми захисту майнових прав інвестора на грошовому ринку.

Захист майнових прав вкладників та акціонерів комерційних банків. Пруденційне банківське регулювання.

### **Тема 1.3. Поняття та класифікація фінансового посередництва.**

Поняття інфраструктури фінансового ринку, її склад. Значення інфраструктури для розвитку фінансового ринку. Система інфраструктури фінансового ринку в Україні. Професійна діяльність на ринку цінних паперів.

Технологія торгівлі цінними паперами. Техніка проведення аукціонів. Види аукціонів. Біржовий та позабіржовий обіг цінних паперів.

Фінансові інститути як посередники між суб'єктами фінансового ринку. Значення фінансового посередництва: деномінація заощаджень, приймання ризику неповернення виданої позички та виплати процентів, інформаційне забезпечення, консолідація ризиків та ефект росту масштабів угод.

Роль комерційних банків як посередників. Депозитні небанківські інститути. Кредитні спілки. Ощадні інститути. Страхові компанії. Інвестиційні компанії та фонди. Пенсійні фонди, перспективи їх розвитку в Україні. Брокери та дилери по цінних паперах. Фонди грошового ринку. Фінансові компанії. Активи та пасиви фінансових посередників, їх управління. Нетто — процентна маржа. Чисті активи.

Організатори торгівлі цінними паперами: фондові біржі, позабіржові фондові торговельні системи.

Національна депозитарна система в Україні, сфера її діяльності та учасники. Два рівні депозитарної системи. НБУ — депозитарій та фінансовий агент з обслуговування обігу державних цінних паперів. Депозитарний договір. Облік цінних паперів. Електронний облік цінних паперів. Ліцензії на право здійснення кожного виду депозитарної діяльності. Зберігачі цінних паперів. Номінальні утримувачі. Реєстри та реєстратори власників іменних цінних паперів.

Кліринг. Кліринговий депозитарій, розрахунковий банк.

Інформаційно-аналітичні інститути, їх значення для функціонування фінансового ринку. Фондові індекси та рейтинги.

Саморегулювні організації. Розвиток саморегулювних організацій у країнах з розвинутою ринковою економікою, їх функції та значення для розвитку ринку цінних паперів. Саморегулювні організації в Україні.

Органи контролю та нагляду на фінансовому ринку. Контрольні функції Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Національного банку України, Міністерства фінансів України.

#### **Тема 1.4. Процентні ставки та їх структура.**

Відсоток за кредит.

Майбутня та поточна вартість фінансових інструментів.

Практичне застосування концепції вартості грошей у часі.

#### **Тема 1.5. Ризик та ціна капіталу.**

Ціноутворення на фінансовому ринку. Ціна кредиту — процент. Структура процентних ставок фінансового ринку. Дохід і ризик цінного папера. Теорії структури процентних ставок (неупередженого очікування, переваги ліквідності, сегментації ринку).

Розвиток теорій ризику. Причини появи та розвитку теорій ризику. Теорія Г. Марковіца (Нобелівська премія з економіки 1990 р.) — вибір раціонального (ефективного) портфеля, що забезпечує отримання очікуваного доходу за мінімального ризику. Виокремлення з обігу цінних паперів цінного папера без ризику.

Теорія В. Шарпа (Нобелівська премія з економіки 1990 р.). Поділ ризику на систематичний і несистематичний. Ефективний портфель — ринковий. Модель оцінки капітальних активів (МОКА) та її фінансове значення. Можливості застосування МОКА в Україні.

Модель арбітражного ціноутворення.

Теорія ефективності фінансового ринку Є. Фама. Сучасна критика теорії.

#### **Тема 1.6. Фондовий ринок.**

Фондовий ринок як частина фінансового ринку. Значення розвитку фондового ринку для процесу нагромадження капіталу. Особливість фондового ринку, його суб'єкти. Функції фондового ринку. Рух довгострокових фінансових фондів. Особливості розвитку фондового ринку в Україні.

Інструменти фондового ринку: облігації та акції як класичні інструменти ринку капіталів, розвиток похідних цінних паперів.

Ринок облігацій. Облігація — борговий цінний папір. Класифікація облігацій. Ринок державних облігацій. Казначейські ноти та бони. Муніципальні облігації та їх особливості. Облігації корпорації. Емісія, реєстрація та розміщення облігацій.

Дохідність облігації: поточна, до часу погашення, повна реалізована. Показник чутливості ціни облігації щодо зміни ринкового доходу (рівняння Макоулі). Рейтинг облігацій.

Ринок акцій. Акція як частка у статутному фонді акціонерного товариства. Класифікація акцій. Емісія, реєстрація та розміщення акцій. Способи розміщення. Виплата дивідендів. Спліт, консолідації, райти, скріпи.

Поточна дохідність акції.

Курс (ціна) акції. Ціна акції з рівномірним ростом дивіденду (модель Гордона). Ціна акції з нерівномірним ростом дивіденду. Оцінка дивідендного доходу.

Фундаментальний аналіз ринку цінних паперів, його методи та значення для вивчення ринку і прийняття стратегічних рішень.

Технічний аналіз ринку цінних паперів. Методи аналізу. Побудова лінійних та стовпчикових графіків. Японські свічки як різновид стовпчикових графіків. Осцилятори. Значення технічного аналізу для прийняття рішень з купівлі-продажу цінних паперів.

## **Змістовий модуль 2. Особливості функціонування фінансових ринків.**

Кредитний ринок (ринок банківських кредитів). Фондовий ринок: ринки акцій, боргових зобов'язань (облігацій та інших довгострокових зобов'язань) з фіксованим доходом, інших фінансових інструментів і механізм їх функціонування. Валютний ринок і механізм його функціонування. Світові фінансові ринки. Ризики операцій на фінансових ринках і методи їх хеджування. ринки похідних інструментів (деривативів). Аналіз фінансових ринків: фундаментальний і технічний аналіз. Фінансовий ринок України: основні сегменти, характеристики, ефективність, проблеми, перспективи.

### **Тема 2.1. Ринок похідних цінних паперів.**

Причини появи та розвитку ринку похідних цінних паперів. Хеджування. Види фінансових похідних цінних паперів, їх особливості.

Форвардні контракти та їх особливості. Поняття відкритої позиції, довгої та короткої позиції.

Ф'ючерсні контракти, їх значення, види: короткостроковий процентний ф'ючерс, довгостроковий процентний ф'ючерс, ф'ючерсні контракти на казначейський вексель та індекс. Ф'ючерсні біржі. Роль розрахункової палати біржі. Маржовий рахунок, початкова та варіаційна маржа. Ф'ючерсна ціна. Базис.

Опціони та їх особливості. Нерівномірний розподіл ризику між продавцем і покупцем опціону. Американський та західноєвропейський види опціонів. Опціон на купівлю фінансового активу, на продаж фінансового активу. Ціна опціону — премія. Нижня межа премії — внутрішня вартість опціону, верхня — часова (зовнішня) вартість. Модель Блека-Сколеса для опціону на продаж. Опціони на акції, облігації, індекси, ф'ючерсні контракти, валюту.

Контракти своп. Процентні свопи. Валютні свопи. Банківський ринок своп, його особливості.

Варанти, права власників. Частки в пулах та взаємних фондах.

Створення ринку «синтетичних» цінних паперів. Фінансовий інжиніринг. Створення нових фінансових інструментів (продуктів). Комбінація опціонів. Стелажна угода. Стренг. Стреп. Стріп. Спред.

Глобальні інвестиційні сертифікати та американські депозитарні розписки, цінні папери українських емітентів на світових фондових ринках.

### **Тема 2.2. Грошовий ринок і ринок банківських позичок.**

Грошовий ринок і ринок банківських позичок як складові фінансового ринку, їх взаємозв'язок і взаємообумовленість. Особливість грошового ринку як ринку високоліквідних фінансових активів, короткострокових цінних паперів.

Особливість ринку банківських позичок як ринку короткострокових і середньострокових позичок для фінансування оборотного (працюючого) капіталу.

Суб'єкти грошового ринку та ринку банківських позичок: держава (міністерство фінансів та центральний банк), комерційні банки та депозитарні небанківські інститути, господарські одиниці всіх форм власності, фінансові посередники — дилери по державних цінних паперах, дисконтні дома (Великобританія).

Функції грошового ринку. Забезпечення руху короткострокових ліквідних фінансових потоків, купівлі-продажу грошей як засобів платежу. Забезпечення касового виконання державного бюджету.

Інструменти грошового ринку. Вексель — дисконтний фінансовий інструмент. Казначейські векселі, їх особливості та значення для грошового ринку. Дохідність казначейського векселя.

Аукціони казначейських векселів. Федеральні фонди. Угоди про продаж з обов'язковим викупом цінних паперів (репо). Сертифікати депозитів, що вільно обертаються. Комерційні цінні папери — прості векселі. Причини зростання обігу сертифікатів депозитів і комерційних векселів. Банківські акцепти, їх зв'язок зі світовою торгівлею.

Функції ринку банківських позичок: кредитування оборотних фондів (працюючого капіталу).

Операції центральних банків на відкритому ринку. Роль казначейських векселів та інших видів короткострокових урядових цінних паперів. Управління грошовим обігом як мета операцій на відкритому ринку, поставлена перед центральним банком. Регулювання портфеля цінних паперів емісійного банку. Управління державним боргом як мета операцій на відкритому ринку, поставлена перед Міністерством фінансів. Взаємодія і взаємозв'язок кредитно-грошової та фінансової політики, значення її для грошового ринку. Види операцій на відкритому ринку.

### **Тема 2.3. Валютний ринок.**

Поняття валюти, курс валюти, котирування іноземної валюти. Класифікації валютних ринків за різноманітними чинниками. Взаємовідносини між учасниками валютного сегменту фінансового ринку. Конверсійні операції на валютному ринку. Ринок операцій СПОТ. Операції на форвардному ринку. Валютні ф'ючерси. Валютні опціони. Операції СВОП. Валютний арбітраж. Ризик потенційних збитків від зміни обмінних курсів. Конверсійні операції.

### **Тема 2.4. Фондова біржа та біржові операції.**

Основи організації та роботи біржі. Біржовий статут і правила біржі. Біржовий комітет, члени біржі. Котирувальна комісія. Лістинг, основні вимоги та умови на біржі. Включення до курсового бюлетеня та реєстрація.

Брокери, дилери, спеціалісти на фондовій біржі.

Види біржових наказів та угод. Повні й неповні лоти. Накази на купівлю і продаж. Накази на день, тиждень, місяць, відкриті накази. Накази «стоп», накази «на вибір брокера», лімітні накази.

«Короткі накази» — продаж акцій без покриття. Види коротких продажів. Купівлі з використанням маржі. Виконання наказів. Встановлення цін. Кліринг. Клірингові банки. Біржовий бюлетень, його значення для організації торгівлі.

Біржові індекси, їх значення. Індекси зарубіжних фондових ринків: Dow Jones, Standard and Poors, DAX. Міжнародні індекси. Індекси Міжнародної фінансової корпорації (IFC): IFC Frontier, IFC Global, IFC Investable. Включення України до індексу IFC Frontier на базі індексу ПФТС. Фондові індекси України: Комекс-брок, Wood-15, ProU-50, Індекс ПФТС.

Позабіржова торгівля. Національна асоціація дилерів з цінних паперів у США як регулятор торгівлі на позабіржовому ринку. Автоматичні котирування Національної асоціації дилерів з цінних паперів у США NASDAQ, її правила, норми ділової поведінки.

Розвиток позабіржової торгівлі в Україні. Позабіржова фондова торговельна система (ПФТС). Організація торгівлі цінними паперами. Лістинг, кліринг ПФТС.

### **Тема 2.5. Фундаментальний і технічний аналіз.**

Зміст і основні цілі фундаментального інвестиційного аналізу на фондовому ринку. Суть рейтингової оцінки акцій і облігацій. Показники оцінки акцій і облігацій. Фінансова оцінка цінних паперів. Методи порівняльної оцінки акцій. Зміст технічного інвестиційного аналізу на фондовому ринку. Фондові індекси в системі аналізу та оцінки ринку ЦП.

## 1. Структура навчальної дисципліни

[illegible]

## 5. Теми семінарських занять

| № з/п | Назва теми | Кількість годин |
|-------|------------|-----------------|
|       |            |                 |

## 6. Теми практичних занять

| № з/п | Назва теми                                              | Кількість годин |
|-------|---------------------------------------------------------|-----------------|
| 1     | Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці | 1               |
| 2     | Законодавче регулювання фінансового ринку               | 1               |
| 3     | Поняття та класифікація фінансового посередництва       | 1               |
| 4     | Процентні ставки та їх структура                        | 1               |
| 5     | Ризик та ціна капіталу                                  | 2               |
| 6     | Фондовий ринок                                          | 1               |
| 7     | Ринок похідних цінних паперів                           | 1               |
| 8     | Грошовий ринок і ринок банківських позичок              | 1               |
| 9     | Валютний ринок                                          | 1               |
| 10    | Фондова біржа та біржові операції                       | 2               |
| 11    | Фундаментальний і технічний аналіз                      | 1               |
|       | Разом                                                   | 14              |

## 7. Теми лабораторних занять

| № з/п | Назва теми | Кількість годин |
|-------|------------|-----------------|
|       | —          |                 |

## 8. Самостійна робота

| № з/п | Назва теми                                              | Кількість годин |
|-------|---------------------------------------------------------|-----------------|
| 1     | Фінансовий ринок: сутність, функції та роль в економіці | 1               |
| 2     | Законодавче регулювання фінансового ринку               | 1               |
| 3     | Поняття та класифікація фінансового посередництва       | 1               |
| 4     | Процентні ставки та їх структура                        | 1               |
| 5     | Ризик та ціна капіталу                                  | 2               |
| 6     | Фондовий ринок                                          | 1               |
| 7     | Ринок похідних цінних паперів                           | 1               |
| 8     | Грошовий ринок і ринок банківських позичок              | 1               |
| 9     | Валютний ринок                                          | 1               |
| 10    | Фондова біржа та біржові операції                       | 2               |
| 11    | Фундаментальний і технічний аналіз                      | 1               |
| 12    | Разом                                                   | 1               |
|       | Разом                                                   | 14              |

## 9. Індивідуальні завдання

Для студентів заочної форми навчання – контрольна робота.

## 10. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація – для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
- практична робота – для використання набутих знань у розв’язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – мисленнєвого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення й розв’язання проблемної ситуації.

## 11. Методи контролю

Для студентів денної форми навчання: письмове опитування на лекціях, усне опитування на семінарських заняттях, захист завдання з СРС, аудиторна контрольна робота, аудиторне тестування, проведення двох підсумкових рубіжних контролів.

## 12. Розподіл балів, які отримують студенти

Кожний змістовний модуль оцінюється за 100-бальною системою.

Оцінювання академічних успіхів студента з дисципліни «Фінансовий ринок» здійснюється за такими критеріями та у відповідності до такої методики:

|                                                                                               | Лекції                | Семінарські<br>(практичні)<br>заняття                       | Самостійна<br>робота<br>студента         | Підсумкове<br>рубіжне<br>опитування | Разом |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|-------------------------------------------------------------|------------------------------------------|-------------------------------------|-------|
| Найменування<br>завдань                                                                       | поточне<br>опитування | доповідь,<br>відповідь на<br>проблемні питання,<br>словник. | завдання для<br>закріплення<br>матеріалу | рубіжна к/р                         |       |
| Лекції<br>Семінари<br>Самостійна<br>робота<br>студента<br>Підсумкове<br>рубіжне<br>опитування | 20                    | 30                                                          | 20                                       | 30                                  | 100   |

Підсумкова оцінка за семестр визначається як середня двох підсумкових рубіжних контролів за перший та другий змістовні модулі.

| Поточне тестування та самостійна робота |       |       |       |                    |       |       |       | Підсумковий тест (екзамен) | Сума |
|-----------------------------------------|-------|-------|-------|--------------------|-------|-------|-------|----------------------------|------|
| Змістовий модуль 1                      |       |       |       | Змістовий модуль 2 |       |       |       | ...                        | 100  |
| T 1.1                                   | T 1.2 | T 1.3 | T 1.4 | T 2.1              | T 2.2 | T 2.3 | T 2.4 |                            |      |
| 20                                      | 30    | 20    | 30    | 20                 | 30    | 20    | 30    |                            |      |

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS:

| За шкалою ECTS | За 100-бальною шкалою | За національною шкалою                         | Визначення**                                                                         |
|----------------|-----------------------|------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|
| A              | 90 – 100              | відмінно                                       | <i>відмінно</i> – відмінне виконання з незначною кількістю помилок                   |
| B              | 85 – 89               | добре                                          | <i>дуже добре</i> – вище середнього рівня, але з деякими поширеними помилками        |
| C              | 75 – 84               |                                                | <i>добре</i> – у цілому правильне виконання, але з помітними помилками               |
| D              | 70 – 74               | задовільно                                     | <i>задовільно</i> – виконання у повному обсязі, але зі значною кількістю недоліків   |
| E              | 60 – 69               |                                                | <i>достатньо</i> – виконання задовольняє мінімальні критерії                         |
| FX             | 35 – 59               | незадовільно з можливістю повторного складання | <i>незадовільно</i> – недостатньо: необхідно допрацювати                             |
| F              | 01 – 34               | незадовільно з обов'язковим повторним курсом   | <i>незадовільно</i> – необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням курсу |

### 13. Методичне забезпечення

1. Нормативні документи.
2. Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни.
3. Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни.

### 14. Рекомендована література

#### Основна

1. Еш С.М. Фінансовий ринок: [Навч. посібник, 2-ге вид.] / С.М. Еш. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 528 с.
2. Маслова С.О., Опалов О.А. Фінансовий ринок: [Навч. посібник]. / С.О. Маслова, О.А. Опалов. - К.: Каравела, 2003. - 344с.
3. Буренин А.Н. Рынок ценных бумаг и производных финансовых инструментов: [Учебное пособие]. / А.Н. Буренин. - М. Науч.-тех. общество им. С.И. Вавилова, 2009. - 418 с.

4. Колісник М.К., Маслак О.О., Романів Є.М. Фінансовий ринок: [Навч. посіб]. / М.К. Колісник, О.О. Маслак, Є.М. Романів. — Л.: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2004.- 118 с.
5. Калина А.В., Кошечев О.О. Фондовий ринок: [Навч. посібник для дистанційного навчання]. / К.: Вид-во «Університет «Україна», 2006.- 478 с.
6. Пасічник В.Г., Акіліна О.В. Ринок цінних паперів: [Навч. посіб.]. / — К.: Центр навч. літ., 2005. -522 с.
7. Смолянська О.Ю. Фінансовий ринок: [Навчальний посібник]. / Київ: Центр навчальної літератури, 2005.-384 с.
8. Мозговий О.М. Фондовий ринок: [Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц.]. /— К.: КНЕУ, 2001.- 604 с.
9. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 р. за N 3480-IV // Відомості Верховної Ради України, 2006, №31, ст. 268 зі змінами та доповненнями в редакції від 08.10.2010 р. № 2601-VI.
10. Закон України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» // Відомості Верховної Ради України, 2001, N 21, ст. 103 із змінами та доповненнями.
11. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» 30.10.1996 № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України, 1996, N 51, ст. 292 зі змінами та доповненнями.
12. Закон України «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні» від 10.12.1998 р. за №710/ВР зі змінами та доповненнями. В редакції Закону № 2393-VI від 01.07.2010 // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, N 38, ст.505.
13. Закон України «Про фінансові послуги і державне регулювання ринку фінансових послуг» від 12 липня 2001 р. за №2664-III (Зі змінами, внесеними згідно з Законами [N 485-IV](#) від 06.02.2003, ВВР, 2003, N 14, ст.104; [N 3201-IV](#) від 15.12.2005, ВВР, 2006, N 13, ст.110.

### Допоміжня

1. Эрлих Анна. Технический анализ товарных и финансовых рынков: [Навч. посібник]. / Анна Эрлих. - М.: ИНФРА-М, 2006. - 173 с.
2. Бешелев С.Д., Гурвич Ф.Г. Математико-статистические методы экспертных оценок: [Навч. посібник]. / 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Статистика, 2000.
3. Вісник кредитних спілок: Інформаційний бюлетень Національної асоціації кредитних спілок України. - К., 2006. - С 30.
4. Василик О.Д., Павлюк К.В. Державні фінанси: [Навчальне видання]. / О.Д. Василик, К.В. Павлюк - К.: Вища школа. - 2006. - 384 с
5. Васюренко О.В. Банковская система в условиях трансформации финансового рынка: [Навч. посібник]. / О.В. Васюренко. - Х.: АОЗТ "ХарМос", 2005. - 38 с.
6. Васюренко О.В. Менеджмент кредитных операций у коммерческих банках: [Навч. посібник]. / О.В. Васюренко. - Харк. держ. екон. ун-т. - Х.: РВП "Оригінал", 2006. - 71 с.
7. Гольцберг М.А. Акционерные товарищества. Фондовая биржа. Операции с ценными бумагами: [Навч. посібник]. / М.А. Гольцберг. - К.: Текст, 2002. - 94 с.
8. Гойко Л.М. Организация финансового рынка: [Навч. посібник]. / Л.М. Гойко. - К.: Будівельник, 2006, - 300 с.

### Інформаційні ресурси

1. <http://www.globalpolicy.igc.org> – новини світового бізнесу, інвестицій та фінансів.
2. <http://www.iplanet.net/fdisurvey> – інформація щодо світових потоків прямих інвестицій.
3. <http://www.oecd.org> – офіційний сайт організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), надає інформацію щодо індикаторів розвитку країн ОЕСР.
4. <http://www.standartsandpoors.com> – сайт компанії Standarts & Poors, інформація щодо ризиків, рейтингів фінансових інструментів.

5. [http: // www. moodys. com](http://www.moody's.com) – сайт рейтингового агенства Moody`s, інформація щодо ризиків, рейтингів фінансових інструментів.
6. [http: // www. transnationale. org](http://www.transnationale.org) – надає інформацію про більш як 10000 компаній, включаючи ТНК.
7. [http: // www. unctad. org/wir/index. htm](http://www.unctad.org/wir/index.htm) – інформація щодо оглядів світових інвестицій.
8. [http: // www. finance. yahoo. com](http://www.finance.yahoo.com) – новини світового бізнесу, інвестицій та фінансів.
9. [http: // www. fdi. eu. com](http://www.fdi.eu.com) інформація щодо світових потоків ПІІ та діяльності ТНК.
10. [http: // www. ssmc. gov. ua](http://www.ssmc.gov.ua) – офіційний сайт Державної комісії по цінним паперам та фондовому ринку.
11. [http: // www. rada. gov. ua](http://www.rada.gov.ua) – офіційний сайт Верховної Ради України.
12. [http: // www. ufs. com. ua](http://www.ufs.com.ua) – український фінансовий сервер.
13. [http: // www. investfunds. com. ua](http://www.investfunds.com.ua) – інформаційний фінансовий сервер.